

I beskrivningen av Stockholms innerstad som riksintresse nämns bland annat "vyerna från viktiga utsiktspunkter, blickfång, kontakten med vattnet". Här nämns också stadens silhuett, "med den begränsade hushöjden där i stort sett bara kyrkorna och offentliga byggnader tillåts höja sig över mängden". Panorambilden här ovan är ett montage av av elva bilder.

Intressekonflikter hotar

BYGGBOOM Stockholm måste skaffa sig en tydlig hållning till innerstadens kulturhistoriska värden. Det kräver länsstyrelsen, som varnar för konflikter mellan exploateringsintressen och viktiga kulturmiljövärden. Frågan är aktuell eftersom en ny översiktsplan snart ska antas.

90

Så många meter högt kan nya Klara torn bli.

Det blir ingen skyskrapa vid Klara kyrka i centrala Stockholm. Och rivningen av Stadsbibliotekets k-märkta annex har avblåsts.

Men på planerarnas och arkitekternas ritbord ligger många andra projekt för Stockholms innerstad som lär orsaka diskussion framöver.

Exploateringsstrycket på centrala Stockholm är stort. I själva verket pågår redan en förändring av innerstadens låga silhuett, med påbyggnader och hus i ny skala. Stockholms stad förbereder också omfattande projekt i stadskärnan, bland annat ny bebyggelse på en överdäckning längs Klara sjö.

Nu varnar länsstyrelsen för att omvandlingen av innerstaden kan bli konfliktfylld.

Det finns "en risk att strategin om förtätning inom vissa områden kan komma att leda till konflikter mellan olika viktiga kulturmiljövärden och exploateringsintressen", heter det i ett granskningsyttrande som bla nämner den nya stadsdelen Västra city.

Stockholms innerstad är klassad som en riksintressant kulturmiljö. Det innebär att innerstaden inte bara är en angelägenhet för stockholmarna och deras

politiker. Det innebär också att Stockholms stad har en skyldighet att värna den riksintressanta kulturmiljön, med länsstyrelsen som tillsynsmyndighet.

Länsstyrelsens yttrande är skrivet med anledning av den nya översiktsplan som Stockholm ska anta efter årsskiftet.

Översiktsplanen blir en ram för hur staden ska förändras de närmaste åren. Det är också här som kommunen ska redovisa hur riksintressanta miljöer ska värnas.

I det här fallet har man inte kommit ända i mål med frågan. Vi tycker inte att översiktsplanen tillräckligt tydligt har visat hur riksintresset ska beaktas i den efterföljande planeringen, säger Inger Holmqvist, plandirektör på länsstyrelsen.

I sitt yttrande skriver länsstyrelsen att det finns otydligheter när det gäller "kulturhistoriska underlags ställning i den framtida planeringen". Och den nya översiktsplanen innehåller "ingen närmare analys av eller ställningstagande till de konflikter som kan uppkomma".

I nu gällande översiktsplan behandlas kulturhistoriska aspekter på ett mer djuplodande sätt.

Exempelvis är skriften Stockholms byggnadsordning en formell del av nuvarande översiktsplan. Där står bland annat att "den enhetliga höjdskalet i det sena 1800-talets byggda stadslandskap utgör grunden för innerstadens stadsbild och silhuett".

Denna skrift är inte med i den nya översiktsplan som läggs fram till fullmäktige efter årsskiftet.

Niklas Svensson, chef för stadsbyggnadskontorets strategiska avdelning, förklarar att den nya översiktsplanen ska vara mer strategisk och mindre detaljerad till sin karaktär. Därför ska inte någon sektor – inte heller kulturmiljö – behandlas på samma ingående sätt som i dag.

Tanken är i stället att komplettera översiktsplanen med tematiska tillägg efter hand, samt att utreda vilken roll skriften Stockholms byggnadsordning ska spela i framtiden.

– Stockholms byggnadsordning kommer fortfarande att utgöra ett viktigt planeringsunderlag. Den kommer fortfarande att vara en viktig uppslagsbok, även om den inte är en formell del av översiktsplanen, säger Niklas Svensson.

Under arbetet med den nya översiktsplanen har länsstyrelsen haft flera synpunkter på hur Stockholms stad formulerar sig kring sina riksintressanta kulturmiljöer.

Bland annat har man i ett tidigare remissyttrande skrivit att kulturmiljöfrågorna får en så

”
I det här fallet har man inte kommit ända i mål med frågan.

Inger Holmqvist, plandirektör på länsstyrelsen.

översiktlig behandling, att det är svårt att bedöma effekterna på värdefulla kulturmiljöer.

– Vi har en pågående dialog med Stockholm om detta som inte är färdig, säger Inger Holmqvist.

Länsstyrelsen skriver nu att "stadens förhållningssätt till de kulturhistoriska värdena bör vidareutvecklas", exempelvis genom ett tematiskt tillägg till den nya översiktsplanen.

Niklas Svensson säger att avsikten är att ett sådant tematiskt tillägg ska utarbetas när den nya översiktsplanen är antagen.

– Riksintresset Stockholms innerstad behöver vi bena ut. Där har vi inte alla svar ännu, säger han och tillägger att han hoppas på ett sådant uppdrag från politikererna i samband med att fullmäktige antar den nya översiktsplanen.

Inger Holmqvist menar att frågan om hur just innerstaden ska kunna utvecklas, samtidigt som den riksintressanta miljön värnas, bör behandlas på ett övergripande och tydligt sätt – annars kan konsekvenserna av varje enskilt byggprojekt bli svårbedömda.

Samtidigt är hon medveten om att frågan om hur innerstaden ska hanteras är komplicerad.

– Det är en genuint svår fråga. Man ska ha respekt för att det är en planeringsuppgift som är angelägen och som kräver kunskap.

ELISABET ANDERSSON

08-13 51 72, elisabet.andersson@svd.se

svd.se

Se stora bilden i artikeln och välj valfri förstorning. »svd.se/kultur

⊙ Vad är ett riksintresse?

De områden som är riksintressanta kulturmiljöer i Sverige har pekats ut av Riksantikvarieämbetet. Miljöerna kan på grund av historiska eller konstnärliga värden vara av nationellt intresse.

Ett riksintresse ska skyddas mot åtgärder "som kan påtagligt skada" kulturmiljön. Kommunerna ska se till att riksintressena tas till vara. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet.

FOTO: JUREK HOLZNER

I Stockholm är bland annat Gamla Enskede, Vällingby och Norra och Södra Ängby klassade som riksintressen för kulturmiljövården. Hela innerstaden med Djurgården är klassad som riksintresse. (Bilden tv är från Vällingby C.)

Bakgrunden till lagstiftningen om riksintressen var samhällsomvandlingarna under 60- och 70-talen, då bl a många stadskärnor revs. Ofta fick tillfälligheter avgöra, och förändringarna kunde dessutom bli mycket konfliktfyllda.

Detta visade på behovet av en överblick över riksintressanta miljöer. Syftet var också att få en mindre konfliktfylld samhällsplanering.

Cirka 1 700 områden är klassade som riksintressanta kulturmiljöer.

FOTO: DAN HANSSON

i innerstaden

© Fyra omdiskuterade projekt i Stockholm

Västra city

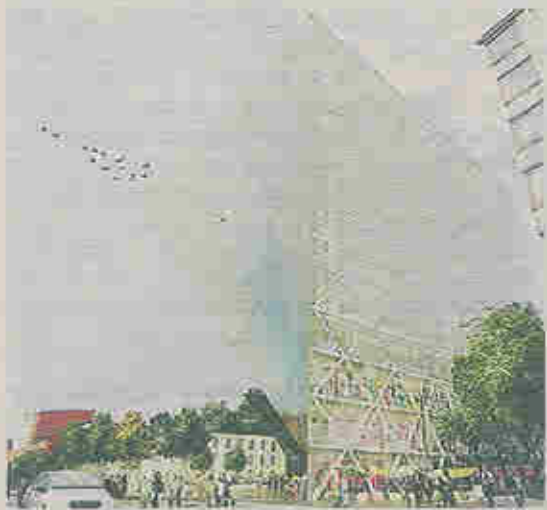
Den nya stadsdelen Västra city kommer att bli ett högt inslag i staden. Bebyggelsen ska placeras på en överdäckning, som kan

sträcka sig fram till Karlberg. I området planeras också en skyskrapa, Klara torn, med byggstart 2012.

Tors torn

Vid Norra station planeras också en ny och kompakt stadsdel. Exploateringsgraden blir betydligt högre än normalt i Stockholm. Två torn, kallade Tors torn, ska bli områdets signaturbyggnader.

Nybyggnad vid Odenplan

Vid Odenplan finns planer på ett nytt, högt hus som ska ersätta befintliga Läkarhuset. Danske Bjarke Ingels har ritat ett atriumhus på 41 000 kvadratmeter, som ska innehålla kontor och butiker.

Hotell vid Klara kyrka

Planerna på att omvandla en hotellfastighet vid Klara kyrka till skyskrapa har orsakat mycket debatt. Stockholms stad gav fyra arkitektkontor i uppdrag att rita på projektet. Men fastighetsägaren Folksam tyckte att ombyggnaden blev för kostsam. Nyligen såldes fastigheten till Jernhusen, som inte heller har några planer på att driva skyskrapeprojektet vidare.

Pärlfiskarna förlängs till nyår

Tack vare succén för Bizets Pärlfiskarna kan Folkoperan gå med vinst i år. Igår meddelade teaterledningen att 19 000 personer har sett operan hittills, något man är mycket tillfreds med. Med en genomsnittlig beläggning över 90 procent är intresset så stort att höstens spelperiod förlängs året ut. Den sista föreställningen planeras på nyårsafton.

Folkoperans vd Pia Kronqvist säger dock att det ekonomiska läget förblir tuftt, eftersom kost-

naderna har ökat med två miljoner kronor de senaste åren. Folkoperan måste fortsätta att spara och genomför därför en översyn av den fasta organisationen. Det finns i dag 20 fast anställda. Pia Kronqvist utsluter inte att de blir färre 2010.

JOHAN HELLEKANT

svd.se

Läs SvD:s recension av Pärlfiskarna på Folkoperan: svd.se/scen

Höstkvällar på Hedengrens

Ikväll 19⁰⁰

Erland Josephson

i samtal med
Harald Hultqvist

om bl.a. sin nya bok

Reskamrater

Berättelser i all korthet

www.hedengrens.se

Fri entre

Sturegallerian

08-611 51 28

Välkomna!

SVERIGES SPETSIGASTE KONSTHALL PRESENTERAR

16 sep 2009 – 10 jan 2010

LIVSFORMER

ONSDAGSKVÄLL Möjliga omöjliga världar

I kväll kl. 18 Med konstnärerna Tje Gessafelt och Torbjörn Sandberg i dialog med historikern Christina Pech och uttalande Camilla Larsson. Till El Cidree Hotel Sjö

Bonnierskonsthall

Torsgatan 19, Stockholm. Öns - tre 12 - 19, lö - sön 12 - 17

Må bra

Annonsbokning 08-43 51 30 e-post annonsforsaljning@svd.se

Bli av med skönhetsfläckarna

Med laserkirurgi går det snabbt och smärtfritt att bli av med leverfläckar, hudförändringar, födelsemärken och vårtor.

Behandlingen genomförs av erfaren överläkare i kirurgi och omfattar även canceranalys.

Mottagningen ligger i City.

Välkommen!

LASERKLINIKEN

För information och bokning: 08-755 18 70,
Kungsgatan 48, 5tr, 111 35 Stockholm, www.laserkirurgi.nu